

Benito Lamariano Agirre
Antzuola, Gipuzkoa (1909-2000)

Aurkibidea

Biografia

Irimoegigoena auzoko Irastortza ("Irausta") baserrian jaio zen 1909an eta bertan bizi izan zen. Antzuolako kantak eta jolasak biltzeko proiektuan aberasgarria izan zen bere ekarpena.

Zintak

ANT-020

- **Proiektua:** Antzuolako kantu eta jolasak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Iparragirre, Marijo
- **Data:** 1991-01-01
- **Iraupena:** 90 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k):** Elexpuru, Juan Martin

ANT-021

- **Proiektua:** Antzuolako kantu eta jolasak

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Iparragirre, Marijo
- **Data**: 1991-01-01
- **Iraupena**: 50 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin

ANT-023

- **Proiektua**: Antzuolako kantu eta jolasak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Iparragirre, Marijo
- **Data**: 1991-01-01
- **Iraupena**: 64 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Elortza, Kepa

Pasarteak

1. Umetako jolasak. Intxaurrekin jolasean

- **Erref**: ANT-020/004
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:03:25. **Bukatu**: 00:04:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Trinketian nola jolasten zuten. Tartakainua intxaur handi bati deitzen zioten. Intxaurrekin egiten zen jolasa.

Transkripzioa

-Trinketian?

-Kriketian...

-Trinketian guk. Ipiñi intxaurrak lau edo sei igual; biñan-biñan-biñan-biñan. Gero eskuan hartu, tanta distanziara, ezta? Tartakainua. Haundi bat, intxaur haundi bat. Zenbat eta haundixaua eta hobe. Eta bota, eta txiruluak bezelaxe: zenbat jotzen zittuan, beretako. Ja, ja, ja. Eta guk kaletarrei danak jaten gotsan.

2. Umetako jolas eta kanta

- **Erref**: ANT-020/010
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:07:30. **Bukatu**: 00:08:15
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

Biña-biñako jolasa. Korroan abesten zen kanta: Andra Joxepa tronpeta.....

Transkripzioa

-Kantua, lehen laga dozuna.

-Pero/ tira pes/ no me engañes/ otra ves. (la está. Horrek danak einddakuan...) La partida/ bien cumplida/ gracias a dios...
-Gero biña-biñakua be bai.
-Bi ...jartzen zian. [...].
-Eta horrek kantuik bazeukan?
-Bai: Juana Joxepa tronpeta/ jarri belaubiko (eta gero danak belaubiko jarri)/ adora jesukristo/ aitxatxo, amatxo, urra- urra txitxitxo./ Ala kinkiñera/ ala samurrera/ Etxeberriko Josepatxo/ jira bestaldera.
-Eta gero danak atzekaldera buelta.

3. Umetan irakaslearekin ikasitako abestia

- **Erref:** ANT-020/012
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:08:40. **Bukatu:** 00:09:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Ume katak

Laburpena:

Makila luze batean bi trapu (gorria eta zuria) ipintzen zituzten eta irakaslearekin herrian zehar abesten joaten ziren: "Kristorenak, kristorenak gara...".

Transkripzioa

-Metroko makillatxo bat, eta puntan zurixa eta gorrixa ipintzen otsen. Banderatxo bat. Bi trapu puxketa, banderatxo bat puntan. Hauraxe bizkarrian hartzen giñuan eta maistriakin Ondaretik eta Antiguatik bueltia eitten giñuan hoixe kantatzen.
-Eta zela kantatzen ziñuen?
-Kristorenak
Kristorenak gera,
Kristorenak betiko
izango gera.
Kristorenak ziraden
Gure gurasuak
Baita ere euskaldun
ben-benetakuak.
Birau zatarrrik etzan
Ez Euskal Herrian
Hitz egiten zanian
Euskera garbian.
Hitz egiten zanian
Euskera garbian.

4. Antzinako lo-kanta

- **Erref:** ANT-020/020
- **Iraupena:** 0:00:20. **Hasi:** 00:12:30. **Bukatu:** 00:12:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

Lo-kanta zaharra. "Lotxu ariña lo krabeliña, lotxu engañadoria..."

Transkripzioa

Lotxu ariña lo krabeliña
Lotxo engañadoria,
Lotxu ariñak engaiñauko dau
Semetxo neria.

5. Antzinako bertso zaharra

- **Erref:** ANT-020/024
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:13:35. **Bukatu:** 00:14:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

<p>Antzinako kanta-bertso zaharra: "...eta hala ere mundu hontan ezin aspertu." </p>

Transkripzioa

Naturalezak bajau
Ta tatxak agertu,
Beldur naiz hil beharra
Ote dan gertu
Presio noiz ta nola
Ez nezake neurtu
Lanbide egokiak
Orain zaizkit sortu
Belarria gortu
Ta bista agortu
bizkarra okertu
Ta gerria makurtu,
Ta halare mundu hontan
Ezin aspertu.

6. Umeei lo eragiteko abestia

- **Erref:** ANT-020/025
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:14:15. **Bukatu:** 00:14:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

Nere maitia lo ta lo..

Transkripzioa

Nere maitia lo eta lo
Biok egingo degu lo
Zuk oraiñ eta nik gero
Biok egingo degu lo,
Lo-o.

7. Umeei lo eragiteko abestia

- **Erref:** ANT-020/027
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:15:00. **Bukatu:** 00:15:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Ume katak

Laburpena:

Haur egizu lo... antzinako kanta ederra.

Transkripzioa

Haur egizu lo-lo-lo
Emango dizut bi goxo
Orain bat eta bestia gero.
Bai bai bai bai baai,
Ez ez ez ez eez
Ikusi nuenian nik
ai zure begia
iruditu zitzaidan
izartxo argia.

8. Umetako kanta eta jolasa

- **Erref:** ANT-020/029
- **Iraupena:** 0:00:20. **Hasi:** 00:16:00. **Bukatu:** 00:16:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Ume katak

Laburpena:

Bi, matxin-ipurdi; hiru, kolkua bete diru; lau, ...

Transkripzioa

Bi Matxin ipurdi
Hiru, kolua bete diru,
Lau, txantxarrak jango al hau,
Bost, ahuntzak bariai kosk
Sei, saltaixa bete behi,
Zazpi, saltaixa bete azpi
(...)
Hamahiru... Bergaran koipia,
Elorrixon buzkantza

Durangon tronpia,
Mañarixan libre da
Soiñua jotia

9. Antzinako abestia

- **Erref:** ANT-020/031
- **Iraupena:** 0:00:20. **Hasi:** 00:16:35. **Bukatu:** 00:16:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

<p>Sartu ezkerro etxian prenda gaiztua...</p>

Transkripzioa

"Sartu ezkerro etxian
Prenda gaiztua
Honezkerio hil baiño hobe da
Poltsan errial bikua".

10. Gabon inguruko esaera eta ipuinak

- **Erref:** ANT-020/032
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:16:55. **Bukatu:** 00:17:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak
- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

Natibitate; San Esteban egunetako esaera; ipuinak.

11. Esaera zaharra

- **Erref:** ANT-020/033
- **Iraupena:** 0:00:05. **Hasi:** 00:17:35. **Bukatu:** 00:17:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

Esaera zaharra: "Pobrearen harrotasuna eta kaskararen brasa, denbora gutxirako dira".

Transkripzioa

Pobriaren harrotasuna eta kaskarian prasia denpora gutxikuak diela. Ez dakizu? Desaparezidu.

12. Umetako jolasak

- **Erref:** ANT-020/052
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:08:45. **Bukatu:** 00:11:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Natura » Flora
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Intxusa; "flotarekin" egiten zuten jolasa. Kutxiloarekin nola jolasten zuten, bota eta lurrean sartzen.</p>

13. Antzinako kantak

- **Erref:** ANT-020/054
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:11:45. **Bukatu:** 00:12:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

<p>Antzinako kanta. "Ardaua eranda mozkortzen naiz...". "Ardo gorri naparra...".</p>

Transkripzioa

Ardaua eranda mozkortzen naiz,
pipia hartuta txoratzten naiz,
kalera urtetzen lotsatzen naiz,
nola demontre biziko naiz?

A...

Ardo gorri naparra
elikatura ona da
eran ahal baldin bada
a, a, a, ardo gorri naparra.

Doiñu hori, e?

14. Errezitatutako kanta

- **Erref:** ANT-020/066
- **Iraupena:** 0:00:10. **Hasi:** 00:18:20. **Bukatu:** 00:18:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

"Txikitan, txikitan..." errezitatutako kanta.

15. Antzinako kanta errezitatua

- **Erref:** ANT-020/067
- **Iraupena:** 0:00:20. **Hasi:** 00:18:30. **Bukatu:** 00:18:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Ume katak

Laburpena:

Arriola, marriola,... antzinako kanta errezitatua.

16. Umetako kanta

- **Erref:** ANT-021/001
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Ume katak

Laburpena:

"Kaka zuretako, kaka neretako..."

Transkripzioa

Kaka zuretako eta kaka neretako
Gauza biharra da ta mundu guztirako
Abetas jende hoiek ezin dute egin
Egitten dutena ere gutxi eta ziriñ
Jango baldin balute baba eta artoa
Egingo lukete bai mokordo bapua

17. "...Peio Bizente, Bizente Peio..." kanta ezaguna I

- **Erref:** ANT-021/002
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:00:30. **Bukatu:** 00:01:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

<p>"...Peio Bizente, Bizente Peio...". (hurrengo pasartean jarraitzen du)</p>

Transkripzioa

(...) haundia izan arren
deitu zioten
jaio zanari Eibarren
Pello Bizente
Bizente Pello,
Mozkorra harrapatzen dok
eran ezkeru.
Joakin Ipurdi dala
onena pintore

ikasi dualako
lanian dotore.

18. "...Peio Bizente, Bizente Peio..." kanta ezaguna II

- **Erref:** ANT-021/003
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:01:00. **Bukatu:** 00:01:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

<p>"...Peio Bizente, Bizente Peio...". (aurreko pasartean hasten da)</p>

Transkripzioa

Una chica en el baile
Que tanto me apretó
El chisme de la bragueta
sin querer me salió
Pello Bizente
Bizente Pello,
Demasa harrapatzen dok
eran ezkeru.

El chico Danborena
Dutela kapitan
Ez dutela bildurrik
Edozein tokitan.
Pello Bizente
Bizente Pello,
mozkorra harrapatzen dok
eran ezkeru.

Irundarrak nagusi
Dira fubolian
España guztiko
Hirugarren aldian.
Pello Bizente
Bizente Pello,
Demasa harrapatzen dok
eran ezkeru.

Antes eran carlistas
Más de ochenta mil
Ahora caben todos
Debajo de un barril.
Pello Bizente...

19. Antzinako kanta

- **Erref:** ANT-021/004
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:01:55. **Bukatu:** 00:02:20
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

<p>"Argitasun eguzkia basotik urten da..."</p>

Transkripzioa

Argitasun eguzkia
Basotik urten da
Bere argia edonun
Arin zabaltzen da
Itxartu euzkotarrak
Aupa euskaldun guztiak
Gora gora
Antxineko legiak.

20. Antzinako kanta

- **Erref:** ANT-021/005
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:02:20. **Bukatu:** 00:02:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

<p>"Euzkotarrak, laister dator eguna..."</p>

Transkripzioa

Euzkotarrak
Laister dator eguna,
Laister dator eguna
Sortaldetik agiri da
Argi goxo biguna,
Bere aurretik bildurtuta
Badijua iluna,
Badijua illuna.

21. Umetako jolasak

- **Erref:** ANT-021/006
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:02:55. **Bukatu:** 00:03:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasak. "Toka-torreka" nola egiten zuten.

Transkripzioa

-Tokatorreka izeten zan, gu han mendiko eskolan ibili giñanian, hor jarri kortia eta han bestekaldian, eta kuadrillia laukuak edo bostekuak jartzen

giñan, eta erdira erteten zan bat, eta beste harek hari ikutu edo eitten zotsan, eta gero bere aldera eukitzen zeban haura behin ikutu ezkerro.
-Ez zeuan erdixan arraerik edo?
-Ez, distanziaik ez euan, baina handik kortatik erten erdira eta bestiak handik ertetzen zabillega.., bizkor samarra bazan ba juan eta harrapau eitten zeban. Eta handik bestia kendu artian.
-Hola ekipo batetik bestera, kendu artian?
-Bai. Nik hagiñak eta apurtu nittuan.

22. Umetako jolasak

- **Erref:** ANT-021/007
- **Iraupena:** 0:00:15. **Hasi:** 00:03:35. **Bukatu:** 00:03:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasak: Txorro, morro. Tortolosak.

Transkripzioa

-Salto egin gaiñera eta, "txorro, morro, piko, kallo, kes". Hori jakingozu...
-Bai, hori neu be ibilitta nao.
-Tortolosakin ibilitta egongo za orduan?
-Bai, bai.

23. Errezitatutako kanta

- **Erref:** ANT-021/008
- **Iraupena:** 0:00:10. **Hasi:** 00:03:50. **Bukatu:** 00:04:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

<p>"...Matute, cay&ocute; de un monte..." errezitatutako kanta.</p>

Transkripzioa

"[Conde] Maute, cayó de un monte, tres [arrobas] y más, a mangar y no pagar. Unos sin reir, otros sin hablar, otro mirando al cielo porque manda mi abuelo, otro mirando a la tierra porque manda mi abuela."

24. Errezitatutako kanta

- **Erref:** ANT-021/009
- **Iraupena:** 0:00:15. **Hasi:** 00:04:00. **Bukatu:** 00:04:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

"Txikitan, txikitan, ahuntzak arbitan..." errezitatutako kanta.

Transkripzioa

Txikitan, txikitan
Ahuntzak arbittan.
Txikitan, txikitan
Ahuntzak garittan.
Qué hases ahí?
Prakak nasai.
Qué hases tu?
Prakak estu.

25. Antzinako kanta errezitatua

- **Erref:** ANT-021/010
- **Iraupena:** 0:00:20. **Hasi:** 00:04:15. **Bukatu:** 00:04:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

"Arriola, marriola,..." antzinako kanta errezitatua.

Transkripzioa

Mekolin, mekolan
de la vida vida van
en el palacio de la cocina
cuando todos [hay] encima.

Arriola, marriola
Kutxa la kama
pipia torrian zer [zelin]
Kandelak kontuak erre [bikin]
Piñuakin, [zapuakin?]
Karatxo damatxo txikita piin!

26. Umetako jolasak

- **Erref:** ANT-021/011
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:04:35. **Bukatu:** 00:05:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasak: Lapiko zaharrekin...

Transkripzioa

-Erremu Egunian lapiko zaharrak? Etxeik etxe?
-Korruan jarri neskak eta mutillak. Bata bestiai bota eta aidian hartu bihar

ziñuan.
-Lapikua?
(...)
-Lapiko zaharrak. Etxetara joanda eta billatzen ibiltzen giñan.
(...)
-Oñ eztakitt bule-buleka eta ibiltzen dien.
-Ke ba!
-Bai, hori "caliente-caliente" eta "frío-frío" zan bai.

27. Antzinako kanta zaharra

- **Erref:** ANT-021/012
- **Iraupena:** 0:00:05. **Hasi:** 00:05:30. **Bukatu:** 00:05:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bestelako katak

Laburpena:

<p>Antzinako kanta zaharra.</p>

Transkripzioa

[Fixarondo, fixarondo]
[La narru] Santiando santiando
dir-dar, dos zaratas
y el hombro rompido.

28. Abesteko zaletasuna

- **Erref:** ANT-021/014
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Kanturako zaletasuna. Garaiak asko aldatu dira.

Transkripzioa

- Hau dana neretako galdu zan, honek tabernetan sartu dienian zerak, aparatuak, hortxe galdu dia.
- Berbaik be ezin leike ein tabernetan...
- Bestela Gabonetan-eta zelako kantualdixak eindda jun etxera...
- Ba nik lehen Enrikei jardun jat komentatzen. Ba guk txistulari bezela, hamen Trekutz soziedade bakarra haura zeuan; hasi zan hori..., noiz esan juau, zinkuetaidosian, ez dok?, eskursiñuak eitten. Eta gu txistularixak eruaten zittuan harek eskursiñora animatzeko. Baiña animatzeko, ez kalian pasakallia juaz ibiltzeko bakarrik. Eta hola ibiltzen giñan, kalian pasakallia juaz, hogeta hamar bat lagun soziedadekuak atzetik ziela. Aparte, autobusian sartu eta herri batetik bestera juaten zan bittarte hortan, txistularixak animauta. Zelako..., nik goguan daukat asientuan gaiñian zelako saltuak eiñaz juaten zien. Jeneralian biribilketia izeten zan han joten

zana, ezta? Ba horrek danak gaur akabau dia. Zergatik akabau zia...
sartzen jaon zea, ta sekulako... Eta hori ezta nahikua. Oñ ia bideua-ta...
Horrek danak zertu (d)ittu horrek.

29. Gabonetan eskean egiteko kantak

- **Erref:** ANT-021/015
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:01:10. **Bukatu:** 00:04:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

Laburpena:

<p>Gabonetan eskean egiteko kantak: "Larrosa-larroseta..."; "34 garrena, degu abenduan..."</p>

Transkripzioa

-Eskian juteko "Larrosa-larroseta" eta honek. Eta gero beste bat esan zosten mutillak kantatzen zebena eta ez daukat dana gaiñera. Eta beste bat eskian juaten zana eta mutillak kantatzen zebena. "Hogeita laugarrena degu abenduan".

-A, bai, hori neskak kantatzen zeben.

-Mutillak be bai.

Hogeta laugarrena

degu abenduan

desio genduen

iritsi genduan

gabeko hamabiak

jo duten orduan

Jesus Salbatzaillia

Jaio da munduan.

-Estrofa hori da bakarrik?

(...)

-Ez jaukak besteik orduan?

-Eskian juteko be motxa edo...

-Oin "Larrosa-larroseta".

Gabon gabon seta

Larrosa larroseta

Jesus jaio da ta

Jo daigun krisketa

Belengo Portalian

ate zabaletan

hotzez ikaraz dago

Jesus lastoetan

Zapi txuri askotxo

Eskatzen diguzu

Nola biziko geran

Erakutsi iguzu

Aingeruak aidian

Jangoikua lurrian
Gabon gaberdiko
Euzki ederrian.

Aingeruak gera ta
zerutikan gatoz
poltsia badegu ta
diru eske gatoz.
(...)

-

-Maria donzelliak egin dabela umia-edo. Baiña hori ez juen nahi izeten umien aurrian esateik. Baiña. Hori ez dotsue esan? Ez jakuen akordauko.

30. San Nikolas kanta

- **Erref:** ANT-021/016
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:04:15. **Bukatu:** 00:04:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

<p>San Nikolas kanta. Eskean irteten ziren kanta hau abestuez.</p>

Transkripzioa

-Ez. Hoixe pasatzen jako jentiai. Akordatzen die estrofa batzuekin, baiña kantua akabatzeke... Eta San Nikolasena zela da?

San Nikolas coronado
Arsobispo muy honrado.
San Bizente, San Bizente
Tu hermano mi pariente
Si nos dais, no nos dais
Aquí no nos detengais
Los pastores han venido
ala puerta a velarle aleluya.

Angelitos somos
Del cielo bajamos
Aquí estamos (to)dos
Cantaremos dos
Una limosnita
por amor de dios.

31. Erdarazko kantak nola abesten zituzten

- **Erref:** ANT-021/017
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:04:55. **Bukatu:** 00:05:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Kantei buruzko azalpenak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

<p>Erdararen ezagutza urria. Erdarazko abestiak ere beraien erara kantatzen zituzten.</p>

Transkripzioa

-Eta lehen esan dotena, erderia zenbateraiño genkixen; gure Pako joan zan egun baten bera bakarrik horra Lizarraa aldera. Eta aillegau zan Lixiturrira, eta: "... Si nos dais, no nos dais, makillando nos tengais". Ertetzen jotsak Joxe Liziturririk: Ze esan dok!?, Ze esan dok!?

32. Antzinako kantak

- **Erref:** ANT-021/018
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:05:30. **Bukatu:** 00:06:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Kantei buruzko azalpenak

Laburpena:

<p>"Los siete mandamientos..." eta "Ardauaren bentajak..."</p>

Transkripzioa

-Kruz Errotak-eta kantau dotsue horrek? Horrek kantau erain, arduanak eta.

(...)

-Harena politta zera be bai: "Los siete mandamientos". Laro-laro...Ez jatzue sekula entzun horrek? Laro-laro...

-Eta "ardauaren bentajak". Horrek eskribiduta dare, ezta, baiña... Merezidau. Oso edarki kantatzen dittue zerak. Guk entzun izen jau eta gero... Bi horrek apuntau: "Ardauaren bentajak" eta "Los siete mandamientos".

Hamar dituk baiña zazpitan sartzen jittuek, eta betik neska bat sartzen juek tartian. Baiña oso polittak, e!

33. Kubako gerran gertatutakoak

- **Erref:** ANT-023/002
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:09:17. **Bukatu:** 00:12:25
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » XIX. Mendea
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Kubako gerra denboran, kolera gaitza sartu omen zen. Hilzorian zegoen antzuolar bat moja euskaldun batek sendatu omen zuen. Lehengo beste kontakizun batzuk.

34. Peru jentilaren kontuak

- **Erref:** ANT-023/003
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 00:12:25. **Bukatu:** 00:15:33
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Azkuagako Peru jentilari gertatutakoak.

35. Umetako kantuak

- **Erref:** ANT-023/004
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 00:15:33. **Bukatu:** 00:18:25
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

<p>Umetan ikasitako kantuak: "Hemen eta Zarautzian..."; "Arriola, marriola..."...</p>

36. Antzuolako lehenagoko eskolak

- **Erref:** ANT-023/005
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:18:25. **Bukatu:** 00:20:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Antzuolako eskolen bilakaera, hiztunaren ezagueran.

37. Ezkontza-sariak

- **Erref:** ANT-023/008
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:25:35. **Bukatu:** 00:26:27
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Ezkontza-horni eta ezkonsariak. Emaztea ogerleko baten truke erosi.

38. Diruaren truke, soldadutzarik ez

- **Erref:** ANT-023/009
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:26:27. **Bukatu:** 00:27:32
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

Laburpena:

<p>Hainbat agiri zahar dituzte, zaharrek zenbat diru ordaindu zuten soldadutzatik libratzeko, lur santuan lurperatzeko, etab. erakusten dutenak.</p>

39. Tifusak Antzuolan hildakoak

- **Erref:** ANT-023/012
- **Iraupena:** 0:05:29. **Hasi:** 00:31:59. **Bukatu:** 00:37:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Tifusarekin hiltzen zirenak, elizatik pasatu gabe lurperatzen zituzten. Epidemia formalik ez zen egon, baina banaka batzuk hil ziren tifusak jota.

40. Goizeko meza osteko zereginak

- **Erref:** ANT-023/014
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:41:20. **Bukatu:** 00:42:59
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Goizeko sei eta erdietako meza osterako taberna irekitzen zuten. Pilotan edota bola-jokoan ere jokatzeko meza ostean. Hogeita hamarreko hamarkadan hasi ziren ordua aldatzen. Ordu zaharrarekin, goizeko lauretarako hasten ziren soroan lanean.

41. Kanpaiak eguraldia iragartzen

- **Erref:** ANT-023/015
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:42:59. **Bukatu:** 00:45:05
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Garai batean, elizako kanpai-hots bereziak iragartzen zuten eguraldi ona.

42. Sorginen kontakizunak eta beste batzuk

- **Erref:** ANT-023/017

- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 00:45:47. **Bukatu:** 00:49:24
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Hiztunen aitajaunek kontaktzen zituzten sorgin kontuak. Lazkaoko abadeen eta Ataungo amandrearen kontuak. Konjuru bat.

43. Abadeen konjuruak

- **Erref:** ANT-023/018
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:49:24. **Bukatu:** 00:50:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Abadeek ere egiten zituzten konjuruak. Oilasko edota arrautzekin ordaintzen zitzaien.

44. Esaera zaharrak

- **Erref:** ANT-023/020
- **Iraupena:** 0:03:52. **Hasi:** 00:52:15. **Bukatu:** 00:56:07
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

<p>Esaera zaharrak. Pertsonaia ezagunen kontuak. Elurretan abarkekin eta soroan espartinekin.</p>

45. Elurte eta hotz handiak

- **Erref:** ANT-023/021
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:56:07. **Bukatu:** 00:59:03
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

1945. urtean, metro bat eta hogeitazentimetroko elurra ezagutu zuten Arrandarin. 1910.ean, hemezortzi urteko Antzuolar bat ito zuen elur-bisutsak. 1956. urteko otsailean, hilabeteko izotza izan zuten herrian.

46. Ongi Etorri edo Andresenekua taberna

- **Erref:** ANT-023/022
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:59:03. **Bukatu:** 01:00:11
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Ongi Etorri tabernaren jatorrizko izena Andresenekua zen, taberna eta denda zenean.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-06-05

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com